

II. interní klinika LF MU a FN u sv. Anny v Brně oslavila šedesátku

Největší klinika FN u sv. Anny v Brně a také jedna z největších interních klinik v České republice si připomíná 60. výročí svého vzniku. „V době, kdy se vnitřní lékařství dále dělí na jednotlivé obory, usilujeme o udržení struktury II. interní kliniky v celé šíři vnitřního lékařství, zejména pro potřebu pregraduální i postgraduální výuky. Jednotlivým prvkem zvláště pro ambulantní část se stává metabolický syndrom, tedy současný výskyt obezity, cukrovky, vyšší hladiny cholesterolu a vysokého krevního tlaku, který výrazně urychluje průběh aterosklerózy a může mít závažné důsledky v podobě infarktu či mozkové mrtvice. Pro jeho úspěšné řešení jsou na klinice všechny předpoklady. Klinika se věnuje diagnostice a léčbě v oborech nefrologie, kardiologie, diabetologie, endokrinologie, obezitologie, revmatologie a hypertenze,“ přiblížil činnost II. interní kliniky její přednosta, doc. MUDr. Miroslav Souček, CSc., na slavnostním shromáždění k 60. výročí založení kliniky, které proběhlo koncem listopadu.

Interní Med. 2007; 9(12): 578

Klinika poskytuje kromě základní lékařské péče pro pacienty s interním onemocněním v rámci spádové oblasti především specializovanou péči pro pacienty z celé jižní Moravy. Nejčastěji jsou hospitalizováni pacienti s onemocněním srdce, mozku, plic, cév dolních končetin, dále s onemocněním ledvin, kloubů, poruchami žláz s vnitřní sekrecí. Věnuje se nejtěžším případům obezity, hypertenze a cukrovky. Zabývá se rovněž onkologickými onemocněními. Pro nejzávažnější případy selhávání jater či ledvin má klinika k dispozici metabolickou jednotku intenzivní péče, která poskytuje péči i pacientům s akutními intoxikacemi. Připomeňme případ mladého houbáře s těžkou otravou muchomůrkou zelenou, kterého zde loni lékaři zachránili. Klinika úzce spolupracuje s Centrem kardiovaskulární a transplantací chirurgie, připravuje pacienty k transplantaci jater a ledvin, zajišťuje další péči po transplantaci. Takto vysoce specializovaná péče by byla nemyslitelná bez vlastní výzkumné a vědecké práce. Lékaři řeší výzkumné grantové projekty, zveřejňují výsledky své práce v našich i zahraničních odborných publikacích. Klinika je výukovým pracovištěm Lékařské fakulty MU, akreditovaným pracovištěm pro postgraduální vzdělávání lékařů.

V 60. roce své existence jsou pracoviště kliniky až na jedno soustředěna v rekonstruovaných i nově přistavených prostorách. Tento komfort však klinika využívá prvním rokem, několik předešlých let se neslo ve znamení přemisťování pracovišť se záměrem této koncentrace. V ambulancích kliniky bylo v loňském roce provedeno 81 294 vyšetření a ošetření pacientů, hospitalizováno bylo 2 789 nemocných.

Co všechno předcházelo současné podobě kliniky během těch 60 let?

Z bohaté historie vyberme jen nejpodstatnější fakta: interní obory byly v nemocnici zastoupeny od

počátku její existence, po vzniku lékařské fakulty v roce 1919 vznikla tedy přirozeně samostatná klinika patologie a terapie vnitřních a nervových chorob, jejímž přednostou se stal prof. Rudolf Vanýsek, první český primář v nemocnici. Z této kliniky, jejíž široké spektrum oborů si začalo vyžadovat větší diferenciaci, se postupně vyčleňovaly jednotlivé obory do samostatných pracovišť. Tak vznikla v roce 1947 i II. interní klinika. Její mateřská klinika se zaměřila primárně na kardiologii, II. interní klinika zejména na gastroenterologii. Prvním přednostou se stal profesor Jiří Polčák, který ji pak vedl celých 24 let. Souběžně se však rozvíjela i specializace na výzkum onemocnění koronárních cév a související arteriosklerózu. Na klinice probíhal rovněž kardiovaskulární výzkum, v roce 1957 byla zřízena laboratoř patofyziologického krevního oběhu, která měla značný význam pro celostátní výzkum hypertenze, diagnostiku ischemické choroby srdeční, infarktu a dalších srdečních onemocnění.

S nástupem nového přednosty prof. Františka Hendricha přibyla další specializace – nefrologie. Od roku 1969 pracovalo na II. interní klinice oddělení pro hemodialýzu, první hemodialyzační středisko v Jihomoravském kraji bylo otevřeno v roce 1974. Se zaměřením na nefrologii souvisel podíl kliniky na transplantacím programu, klinika se stala centrem postgraduální výchovy lékařů a sester v oborech nefrologie a transplantace orgánů, kardiologie a praktického lékařství.

Rovněž další přednosta II. interní kliniky, profesor Lambert Klabusay, který nastoupil v roce 1980, přinesl nové odborné zaměření. Tentokrát to byl výzkum v oblasti revmatologie a poruch metabolismu. V té době se ustálila vědecko-výzkumná orientace pracoviště tak, jak ji známe dnes. Byla zřízena jednotka intenzivní metabolické péče – první na Moravě,

diabetologické, endokrinologické a imunologické pracoviště a pracoviště klinické virologie, byl rozšířen počet dialyzačních lůžek, kterých byl v té době naprostý nedostatek. Prof. Klabusay se zasloužil o rozšíření transplantačního programu o transplantace jater. Ta první v Československu se uskutečnila 2. února 1983 na II. chirurgické klinice FN u sv. Anny pod vedením prof. V. Kořístka.

Během roku 1989 přešla část pracovišť do nové budovy v Bohunicích a vznikly z nich tři samostatné interní kliniky (jmenujme alespoň nynější Interní hematologickou kliniku, kterou již od počátku vede prof. Jiří Vorlíček).

II. interní kliniku ve FN u sv. Anny převzal v roce 1990 prof. Ivo Dvořák. Ten je s nemocnicí spjat od počátků svého studia medicíny v roce 1948, na klinice ještě stále pracuje. Má zásluhu o rozvoj preventivní kardiologie a o zavedení včasné rehabilitace po srdečním infarktu v době, kdy tato metoda byla považována za rizikovou. Výsledky jeho výzkumů jsou respektovány i v zahraničí.

Mezi lety 1996 a 2002 byl přednostou doc. Jiří Zicha, který rozšířil péči o pacienty založením obezitologického centra. Nyní II. interní kliniku vede doc. Miroslav Souček. Založil v roce 1990 poradnu pro pacienty s vysokým krevním tlakem, spoluzakládal laboratoř pro výzkum krevního oběhu, jejíž výsledky vedly ke vzniku spolupráce s Mayo Clinic.

A jsme u konce či opět na začátku – v současnosti, již je věnována první část článku.

doc. MUDr. Miroslav Souček, CSc.
MUDr. Petr Svačina

II. interní klinika LF MU a FN u sv. Anny
Pekařská 53, 656 91 Brno
e-mail: miroslav.soucek@fnusa.cz
petr.svacina@fnusa.cz